4. Kárné pracovní tábory (KPT) Lety a Hodonín

KPT byly otevřeny 10. srpna 1940 na dvou místech:

I. v Letech u Písku (pro Čechy)
II. v Hodoníně u Kunštátu (pro Moravu)

Byly určeny pouze pro „stoprocentně" zdravé muže nad 18 let věku „štítící se práce", kteří nemohli prokázat, že mají řádným způsobem zajištěnu obživu. „Káranci" zde byli drženi na jasně vymezenou dobu (3–6 měsíců), po kterou si měli odpykat trest prací. Pracovali na stavbě úseků dálnice z Plzně do Moravské Ostravy.

Kárný pracovní tábor Hodonín, 1940

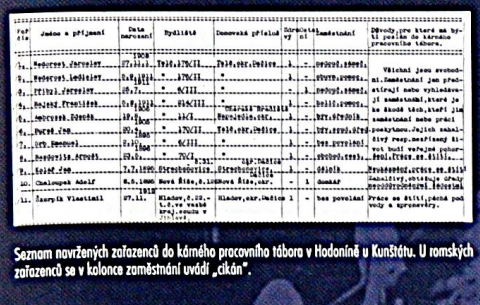

Seznam navržených zařazenců do kárného pracovního tábora v Hodoníně u Kunštátu. U romských zařazenců se v kolonce zaměstnání uvádí „cikán".

Kapacita KPT

Kapacita kárných pracovních táborů byla do 200 osob a nikdy nebyla překročena. Početní stav se průměrně pohyboval kolem 100–140 osob – „káranců".

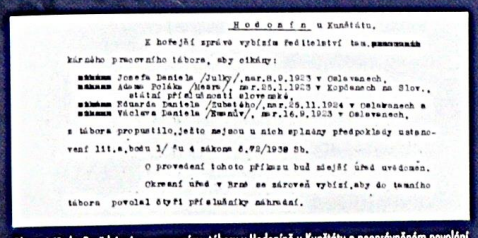

Okresní úřad v Brně kárnému pracovnímu táboru v Hodoníně u Kunštátu o neoprávněném povolání nezletilých „káranců" a jejich propuštění, 3. 9. 1940

Osoby k zařazení do KPT

Seznamy osob k zařazení do KPT sestavovaly policejní úřady na návrh obcí. Přednostně byly zařazovány osoby schopné „stoprocentního" pracovního výkonu. Mezi takovými měli být i „cikáni" kočující navzdory zákazu a ti, kteří nemohli prokázat řádný zdroj obživy.

„Cikáni" byli v seznamech označováni červeným „C", tvořili asi 10–25 % „káranců". Nejvíce jich bylo v zimě, kdy se obce snažily zbavit sociálně nezaopatřených. Obec Oslavany např. zařadila i nezletilé Romy, kteří pak museli být propuštěni.

5. Preventivní potírání zločinnosti

9. března 1942 vešlo v protektorátu v platnost nařízení o preventivním potírání zločinnosti. Postihovalo tzv. asociály – mezi nimi byli poprvé výslovně uvedeni „cikáni a osoby po cikánsku žijící". Zavedlo tzv. preventivní policejní vazbu pro osoby ohrožující veřejnost svým „asociálním chováním". Pojem „asociál" byl značně široký. Kromě zlodějů, tuláků apod. zahrnoval např. i usedlé a integrované Romy.

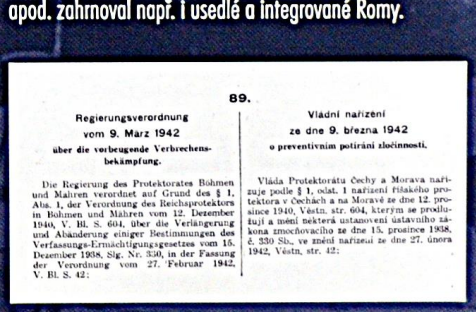

89.

Regierungsverordnung
vom 9. März 1942
über die vorbeugende Verbrechensbekämpfung.

Die Regierung des Protektorates Böhmen und Mähren verordnet auf Grund des § 1, Abs. 1, der Verordnung des Reichsprotektors in Böhmen und Mähren vom 12. Dezember 1940, V. Bl. S. 604, über die Verlängerung und Abänderung einiger Bestimmungen des Verfassungs-Ermächtigungsgesetzes vom 15. Dezember 1938, Slg. Nr. 330, in der Fassung der Verordnung vom 27. Februar 1942, V. Bl. S. 42:

Vládní nařízení
ze dne 9. března 1942
o preventivním potírání zločinnosti.

Vláda Protektorátu Čechy a Morava nařizuje podle § 1, odst. 1 nařízení říšského protektora v Čechách a na Moravě ze dne 12. prosince 1940, Věstn. str. 604, kterým se prodlužují a mění některá ustanovení ústavního zákona zmocňovacího ze dne 15. prosince 1938, č. 330 Sb., ve znění nařízení ze dne 27. února 1942, Věstn. str. 42:

Vládní nařízení z 9. 3. 1942 o preventivním potírání zločinnosti

Je všeobecně známou poučkou, že boj proti kriminalitě se dělí na dvě hlavní složky, na složku preventivní a represivní. Musím však, bohužel, objektivně konstatovat, že až do vydání nařízení z 9. března t.r., čís. 89 Sb., stále tato poučka pouze a úplně na půdě theorie a zaplňovala mnohé sloupce odborných děl, pojednání i právnických učebnic, která však nemohla nalézt cesty k praktickému uplatnění. ...překážky se jevily v záměně pojmu boje a pojmem výchovy.
Staří theoretikové totiž nenáviděli slovo „boj" pro jeho strohý a jejich pohodlnosti nebezpečný význam. Je přece mnohem pohodlnější hlásati učení o výchově a převýchově, baliti tyto otázky dokonce ještě do vatového obalu, postříbřeného zvučnými slovy o lidské důstojnosti a o lásce k bližnímu. Boj znamená nepřátelství, potírání, vyvrácení z kořenů, zničení. Výchova pak snad lehoučké pohlazení, pěstění a kypření půdy kolem květinky, roubování a péči.
Boj je tvrdý a tvrdý být musí, má-li být bojem zván. Nemilosrdné potírání a odstraňování hlízy, která jako parazit tyje přímo u životních kořenů společnosti, jest úlohou krásnou a plodnou, třebas by se mnohému citlivé a jemnocitně založenému jedinci mohla příčit.

Ladislav Moravec, vrchní komisař neuniformované protektorátní policie, objasňuje v „Zeitschrift für Protektoratspolizei" podstatu a smysl nového nařízení „k preventivnímu boji proti zločinnosti", 1942

6. Sběrné tábory Lety a Hodonín 30. 1. – 31. 7. 1942

Na území protektorátu se preventivní policejní vazba vykonávala ve sběrných táborech, na které byly přejmenovány:
1. původní kárné pracovní tábory v Letech (u Písku) a Hodoníně (u Kunštátu)
2. původní donucovací pracovny v Praze-Ruzyni, v Pardubicích a v Brně s pobočkou v Olšovci.
Mimo území protektorátu se preventivní policejní vazba vykonávala v koncentračním táboře (KT) Osvětim I. V celkem 14 transportech „asociálů" (duben 1942 – únor 1944) byli do KT Osvětim I v menším měřítku odváženi také Romové. Hromadné transporty Romů však měly teprve nastat.

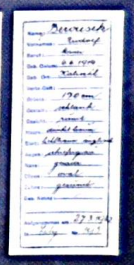

Zadní a přední strana evidenčních karet zařazenců do sběrného tábora v Letech, 1942

Sběrné tábory v Letech a Hodoníně byly stejně jako kárné pracovní tábory určeny jen pro dospělé muže. Ženy mohly být drženy pouze v donucovacích pracovnách, kde byl ale velmi omezený počet míst. Obce však stále urgovaly právě internaci žen a dětí, které kvůli žebrotě a drobným krádežím vnímaly jako přítěž.

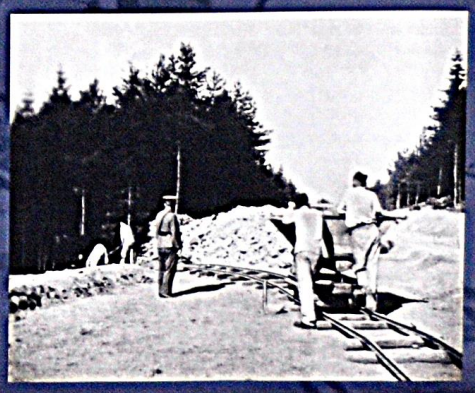

Vězni kárného pracovního a později i sběrného tábora v Letech pracovali na stavbě silnice. Lety, 1940